

יהושע פרק ב' - המרגלים

במדבר רבה (וילנא) פרשה טז

ז ד"א שלח לך אנשים אע"פ שאמר הקדוש ברוך הוא שלח לך לא היה מן הקדוש ברוך הוא שילכו למה שכבר אמר להן הקדוש ברוך הוא שבתה של א"י (דברים ח) כי ה' אלהיך מביאך אל ארץ וגו' וכה"א (שם/דברים/יא) כי הארץ אשר אתה בא שמה לרשתה וגו' ועד שהם במצרים אמר (שמות ג) וארד להצילו מיד מצרים ולהעלותו מן הארץ ההיא אל ארץ וגו' הכתוב אומר (שם/שמות/יד) וה' הולך לפניו יומם בעמוד ענן ומהו שלח לך אנשים אלא ישראל הן בקשו הדברים הללו שבשעה שהגיעו לירוש את התחומין אמר להם הקב"ה (דברים א) ראה נתן ה' אלהיך לפניך את הארץ באותה שעה נתקברו ישראל אצל משה שנאמר ותקרבון אלי כלכם זהו שאמר עזרא (נחמיה ט) ולא שמעו אל מצותך וימאנו לשמוע ולא זכרו נפלאותיך וכה"א (במדבר יא) לתור להם מנוחה אלא אמרו (דברים א) נשלחה אנשים לפנינו ויחפרו לנו אלא שלא האמינו וכן בדוד הוא אומר (תהלים עח) כי לא האמינו באלהים וכתבי (שם/תהלים ע"ח/ו) ובתורתנו מאנו ללכת, ר' יהושע אומר למה היו דומין למלך שזימן לבנו אשה נאה ובת טובים ועשירה א"ל המלך לך אשה נאה ובת טובים ועשירה א"ל הבן אלך ואראה אותה שלא היה מאמין לאביו מיד הוקשה הדבר והרע לאביו אמר אביו מה אעשה אם אומר לו איני מראה אותה לך עכשיו הוא אומר כעורה היתה לפיכך לא רצה להראותה לסוף א"ל ראה אותה ותדע אם כזבתי לך ובשביל שלא האמנת בי קונם שאין אתה רואה אותה בביתך אלא לבגך אני נותנה וכך הקב"ה אמר לישראל טובה הארץ ולא האמינו אלא אמרו נשלחה אנשים לפנינו ויחפרו לנו אמר הקב"ה אם מעכב אני עליהם הם אומרים על שאינה טובה לא הראה אותה לנו אלא יראו אותה ובשבעה שאין אחד מהם נכנס לתוכה שנאמר (במדבר יד) אם יראו את הארץ אשר נשבעתי לאבותם וכל מנאצי לא יראוה אלא לבניהם אני נותנה.

ח כיון שאמרו למשה נשלחה אנשים לפנינו התחיל משה עומד ותוהא אמר אפשר לי לעשות דבר עד שאמלך בהקב"ה תלך ונמלך א"ל כך וכך בניך מבקשים א"ל הקב"ה אין זה תחלה להם עד שהם במצרים הלעיגו לי שנא' (יהושע ז) זו לעגם בארץ מצרים למודים הם לך איני צריך לנסותם שכתוב (דניאל ב) ידע מה בתשוכה ונהורא עמיה שרא א"ל הקב"ה משה יודע אני מה הם אלא אם בקשת שלח לך לעצמך מנין שכן כתיב אלה שמות האנשים אשר שלח משה לתור.

במדבר רבה (וילנא) פרשה טז

א הלכה מהו לפרוש לים הגדול קודם לשבת שלשה ימים שנו רבותינו אין מפליגין בספינה בים הגדול שלשה ימים קודם לשבת בזמן שהוא הולך למקום רחוק אבל אם מבקש לפרוש כמו מצור לצידון מותר לו לפרוש אפי' בערב שבת מפני שהדבר ידוע שהוא יכול לילך מכבוד יום בשליח הרשות ואם היה שליח מצוה מותר לו לפרוש בכל יום שירצה למה מפני שהוא שליח מצוה ושליח מצוה דוחה את השבת וכן את מוצא בסוכה ששנינו ששלוחי מצוה פטורין מן הסוכה שאין לך חביב לפני הקב"ה כשליח שמשלח לעשות מצוה ונותן נפשו כדי שיציל בשליחתו ואין לך בני אדם שנשתלחו לעשות מצוה ונתנו נפשם להצליח בשליחתו כמותם שנים ששלח יהושע בן נון שנא' (יהושע ב) וישלח יהושע בן נון מן השטים שנים מי היו שנו רבותינו אלו פנחס וכלב והלכו ונתנו נפשם והצליחו בשליחתן, מהו חרש מלמד שעשו עצמן קרדין והיו צווחין הרי קדרות מי שירצה יבא ויקנה כל כך למה שלא ירגיש בהן אדם קרי ביה חרש כדי שלא יאמרו בני אדם שהן מרגלים, (שם/יהושע ב/ו) וילכו ויבאו בית אשה וזנה ושמה רחב וישכבו שמה עמדה וקבלן והרגיש בהן מלך יריחו ושמע שבאו לתפור את הארץ שנאמר (שם/יהושע ב/ו) ויאמר למלך יריחו לאמר כיון שהלכו לבקשם מה עשתה רחב נטלה אותם להטמינם אמר לה פנחס אני כהן והכהנים נמשלו למלאכים שנא' (מלאכי ב) כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו כי מלאך ה' צבאות הוא והמלאך מבקש נראה מבקש אינו נראה ומנין שנמשלו הנביאים כמלאכים שכן הוא אומר במשה (במדבר כ) וישלח מלאך ויציאנו ממצרים והלא משה היה אלא מכאן שנמשלו הנביאים כמלאכים וכה"א (שופטים ב) ויעל מלאך ה' מן הגלגל אל הבוכים ויאמר אעלה אתכם ממצרים והלא פנחס היה אלא מיכן שנקראו הנביאים מלאכים לפיכך אמר לה פנחס אני כהן ואיני צריך להטמין הטמינו לכלב חבירי ואני עומד לפניך ואינן רואין אותי וכן עשתה שנאמר (יהושע ב) ותקח האשה את שני האנשים ותצפנם אין כתיב כאן אלא ותצפנו הרי שלא הטמינו לפנחס אלא לכלב ללמדך כמה נתנו שני צדיקים אלו נפשם לעשות שליחותם אבל שלוחים ששלח משה היו רשעים מנין ממה שקרינו בענין שלח לך אנשים.

תלמוד בבלי מסכת מגילה דף יד עמוד ב

אמר רב נתמן: חולדה מבני בניו של יהושע היתה. כתיב הכא בן חורחס וכתבי התם בתמנת חרס. איתביה רב עינא סבא לרב נתמן: שמונה נביאים והם כהנים יצאו מרחב הזונה, ואלו הן: גריה, ברוך, ושריה, מחסיה, ירמיה, חלקיה, חנמאל, ושלום. רבי יהודה אומר: אף חולדה הנביאה מבני בניה של רחב הזונה היתה. כתיב הכא בן תקוה וכתבי התם את תקות חוט השני! - אמר ליה: עינא סבא! ואמרי לה: פתיא אוכמא! מיני ומינך תסתיים שמעתא; דאיגירא ונסבת יהושע. ומי הוה ליה זרעא ליהושע? והכתיב נון בנו יהושע בנו! - בני - לא הוה ליה, בנתן - הוה ליה.